

end de, der vælger den militære; de bliver i Virkeligheden mindre godt stillet. Vi lempet kun paa Bestemmelserne, saa at Vilkaarene bliver nogenlunde lige, men dog saaledes at den civile Tjenestetid meget rigeligt dækker den militære Tjenestetid. Der kan altsaa ikke være Tale om, at de værnepligtige fristes til at søge den civile Tjeneste, snarere det modsatte, Men som Ordningen er efter den gældende Lov, siger man i Virkeligheden til den værnepligtige: Hvis du indlader dig paa civil Tjeneste i Stedet for militær Tjeneste, skal du blive saa meget længere, nemlig ikke alene den længste Tjenestetid, men udover denne et meget betydeligt Tillæg. Det finder vi urimeligt. Det naturlige er, at man i alt Fald gør Forholdene nogenlunde lige.

Vort principielle Standpunkt er, at tvungen Soldatertjeneste skal falde bort. Regeringen har nægtet at forhandle om en Ordning, der opfylder dette Krav. Foreløbig indskrænker vi os da til gennem det foreliggende Lovforslag at søge at raade Bod paa den bestaaende Ulighed i Vilkaarene for dem, der af Samvittighedsgrunde foretrækker civil Tjeneste. Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

Forsvarsministeren (Brorsen): Jeg antager, at det ikke vækker nogen Forbavelse — heller ikke hos Forslagstillerne —, naar jeg straks udtaler, at jeg meget maa fraraade at vedtage det Lovforslag, som det ærede Medlem Hr. Niels Petersen paa det radikale Partis Vegne nu har motiveret. Jeg synes, de her foreslaaede Ændringer er ret umulige og vil bidrage til, at denne Lov, som nu har virket en Del Aar, og virket paa en ret heldig Maade, vil komme til at virke i stik modsat Retning.

Lovforslaget gaar jo ud paa at ændre den Lov, vi fik i December Maaned 1917. Vi fik denne Lov, efter at Spørgsmaalet havde været behandlet paa Rigsdagen i to Rigsdagssamlinger: 1916—17 og 1917—18. Det paagældende Lovforslag var udarbejdet af det ærede Medlem Hr. P. Munch, der den Gang var Forsvarsminister, men Loven blev til ved en Medvirkning fra alle Sider. Ogsaa mit Parti stemte saaledes for Lovforslaget baade i Folketing og Landsting.

Meningen med Loven var at skabe en Ventil i Loven om den almindelige Værnepligt. Man havde i enkelte Tilfælde staaet overfor unge værnepligtige, der af rent religiøse Grunde ikke mente at kunne af tjene deres Værnepligt paa sædvanlig Maade.

Overfor disse Mennesker har Ministeriet, hvor det var klar over, at der laa en ærlig og oprigtig Overbevisning til Grund, gennem Tiderne foretaget Lempelser, og fordi det kun var nogle ganske faa Tilfælde hvert Aar, kunde dette altsaa lade sig gøre. Der opstod imidlertid omkring 1917—18 en Mængde ømme og sarte Samvittigheder. Jeg indrømmer, at det i alle Henseender var en vanskelig Tid, men jeg synes, at den radikale Regering og det ærede Medlem Hr. P. Munch, der da var Forsvarsminister, undertiden koketterede lovlig meget med disse sarte og ømme Samvittigheder, som der blev talt saa meget om i Rigsdagen, ikke mindst her i Folketinget.

Man mente da, at man burde gaa til en Lovgivning paa dette Omraade, og opfandt saa det civile Arbejde. Naar unge værnepligtige i behørig Tid forud for Sessionen meddelte, at deres Samvittighed forbød dem at tjene ved et Vaaben, kunde de blive overført til civilt Arbejde; men man var fra alle Sider enig om, at dette civile Arbejde ikke skulde gøres tillokkende for dem, hvad der ogsaa blev fremhævet den Gang, ikke mindst fra radikal Side.

Naar man læser Forhandlingerne i 1916—17 og 1917—18 igennem, forbavses man noget over, at et Lovforslag som dette nu kan fremsættes fra radikal Side. For nedsætter man Tjenestetiden til 7 Maaned, gør man netop den civile Tjeneste tillokkende og bidrager til, at vi paa ny faar en Del af disse konsekvente Militærnægttere, som tidligere paaberaabte sig Samvittigheden. De vil komme igen, det er der ingen Tvivl om, naar vi nu ligefrem gør det civile Arbejde tillokkende.

Loven af 1917 har virket fuldt ud tilfredsstillende. Det var en Ventil, at man kunde sige til de værnepligtige: Naar din Samvittighed forbyder dig at aftjene Værnepligt ved et eller andet Vaaben, saa vær saa god, du kan faa Lov til at komme til civilt Arbejde. Det har vist sig gennem Aarene, at det Antal, der har haft Samvittigheds-skrupler, er gaaet meget betydeligt ned. Samvittigheden er i dette Øjeblik omtrent fuldstændig i Orden. Naar Loven har virket paa en saadan Maade, er det ganske mærkværdigt nu at begynde at gribe ind paa den Maade, man vil gøre det her fra radikal Side, og, som sagt, hvis dette Lovforslag gennemføres, vil det utvivlsomt medføre, at der paany vil komme en hel Del, der har Samvittighedsskrupler og derfor skal over til det civile Arbejde.

Jeg kan oplyse her, at i dette Øjeblik har vi kun 3 — siger og skriver tre —, som